

รายงานสรุปผลการประชุมร่วมกับผู้สัมมนาระหว่างประเทศ
เรื่อง **Community Finance : Savings and Community Managed
Development Funds**

วันที่ 12 พฤศจิกายน 2550 เวลา 10.30 -11.45 น.

ณ ห้องสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล

1. การสัมมนาระหว่างประเทศครั้งนี้เป็นการจัดร่วมกันระหว่างสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน มูลนิธิศูนย์ศึกษาที่อยู่อาศัยแห่งเอเชีย International Institute for Environment Development (IIED) ประเทศอังกฤษ และ SHACK DWELLER INTERNATIONAL (SDI) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ของกระบวนการออมทรัพย์ การบริหารจัดการการพัฒนาของชุมชนโดยกองทุนชุมชน โดยชุมชนเป็นแกนหลัก ที่ดำเนินการอยู่ในประเทศต่าง ๆ ทั้งในเอเชียและแอฟริกา รวมทั้งการศึกษาแนวทางการดำเนินงานพัฒนาชุมชนแออัดตามโครงการบ้านมั่นคง อันเป็นรูปธรรมของการแก้ไขปัญหาชุมชนแออัดระดับเมือง (City – Wide Scale) โดยใช้ขบวนการออมทรัพย์และทุนชุมชนเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนา
2. ผู้เข้าร่วมสัมมนาครั้งนี้ประกอบด้วยตัวแทนซึ่งเป็นผู้นำชุมชน นักพัฒนาเอกชน และองค์กรระหว่างประเทศ รวม 111 คน จากประเทศต่าง ๆ 20 ประเทศ ได้แก่ แอฟริกาใต้ นามิเบีย ซิมบับเว เคนยา มาลาวี แทนซาเนีย ยูกันดา แซมเบีย ปากีสถาน มองโกเลีย ฟิจิ อินเดีย ศรีลังกา เนปาล ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย เวียดนาม เขมร ลาว และประเทศไทย โดยมีผู้นำชุมชนจาก กทม. และภาคต่าง ๆ ในประเทศไทยรวม 70 คน เข้าร่วมสัมมนา สำหรับการสัมมนาประกอบด้วย การแลกเปลี่ยนแนวทางและประสบการณ์การดำเนินงานระหว่างทวีปเอเชียและแอฟริกา และระหว่างประเทศต่าง ๆ การประชุมกลุ่มย่อย การดูงานโครงการบ้านมั่นคงชุมชนบางบัว และการแบ่งกลุ่มเพื่อศึกษาดูงานโครงการบ้านมั่นคงอีก 5 กลุ่ม 16 ชุมชน และในวันที่ 13 ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้ไปร่วมงานมหกรรมวิถีพลังไทย ณ สวนอัมพร เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้การพัฒนาในประเด็นต่าง ๆ กับผู้นำชุมชนไทย ทั้งนี้ในวันที่ 12 พฤศจิกายน เวลา 10.30 น. ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้เข้าพบ ฯพณฯ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและแสดงความชื่นชมนโยบายและการดำเนินงานของรัฐบาลไทย ในการสนับสนุนให้ชุมชนเป็นแกนหลักในการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาชุมชนแออัดระดับเมือง โดยใช้ขบวนการออมทรัพย์และกองทุนชุมชนเป็นเครื่องมือ

3. ในการเข้าพบ ฯพณฯ รองนายกรัฐมนตรี (นายไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม) คุณโจคิดิน อาภุชัม ประธานสหพันธ์สลัมนานาชาติ ตัวแทนผู้เข้าสัมมนาได้กล่าวขอบคุณรัฐบาลไทยและ ฯพณฯ รองนายกรัฐมนตรีที่ให้โอกาสผู้เข้าสัมมนาซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวชุมชนแออัดจากประเทศต่างๆ ทั้งในประเทศจากทวีปแอฟริกา และเอเชีย เข้าพบ ณ ทำเนียบรัฐบาล ซึ่งนับเป็นประสบการณ์ที่สำคัญและยิ่งใหญ่สำหรับชาวชุมชน จากนั้นได้สรุปประเด็นสำคัญที่ได้จากการสัมมนาและการศึกษาดูงานในประเทศไทย ดังนี้

3.1 ผู้เข้าสัมมนาขอแสดงความชื่นชมรัฐบาลไทย ที่มีนโยบายสนับสนุนการพัฒนาที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อย และแก้ไขปัญหาความยากจน โดยให้องค์กรชุมชนเป็นหลักซึ่งเท่ากับรัฐบาลได้ทำงานร่วมกับชาวชุมชนคนยากจนโดยตรง ซึ่งเป็นสิ่งที่ประทับใจ ผู้เข้าสัมมนาจากประเทศต่างๆ เป็นอันมาก เพราะรัฐบาลของประเทศต่างๆ ในโลกมักไม่ชอบรับฟังหรือทำงานร่วมกับชุมชนโดยตรง แต่มักจะฟังหน่วยงาน นักวิชาการ รวมทั้งรายงานขององค์กรระหว่างประเทศอื่นๆ มากกว่ารับฟังจากชาวชุมชนเอง อันที่จริงชาวชุมชนแออัดอยากพัฒนาชีวิตให้ดีขึ้น ชาวชุมชนไม่ได้ขอให้หน่วยงานใดมาทำให้เพียงต้องการให้รัฐบาลสนับสนุนให้ชาวชุมชนเป็นผู้ลงมือทำงานเอง

3.2 ผู้เข้าสัมมนาจาก 20 ประเทศ ได้มีโอกาสไปเยี่ยมชมโครงการบ้านมั่นคงบางบัว ได้ชื่นชมบ้านใหม่ร่วมกับชาวชุมชนบางบัว ผู้เข้าสัมมนารู้สึกชื่นชมบ้านที่สวยงามที่ชาวบ้านไม่คิดว่าจะมีโอกาสเป็นเจ้าของในชีวิตนี้ เป็นบ้านที่ชาวชุมชนสร้างกันเองตามประโยชน์ใช้สอย งบประมาณและรสนิยม ไม่ใช่บ้านที่สร้างโดยบริษัทเอกชนที่เหมือนๆกันหมด และไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตในชุมชน ผู้เข้าสัมมนาได้รับทราบว่ขณะนี้โครงการบ้านมั่นคงซึ่งรัฐบาลให้การสนับสนุนผ่านสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน ได้ขยายผลในเมืองต่างๆทั่วประเทศกว่า 200 เมือง ทำให้ประเทศไทย เป็นผู้นำในการแก้ไขปัญหาชุมชนแออัดขนาดใหญ่ (Cities without Slums) ซึ่งพวกเรายินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มีโอกาสมาเรียนรู้ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์โครงการบ้านมั่นคง รวมทั้งการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ผู้เข้าร่วมสัมมนาขอขอบคุณรัฐบาลไทยแทนคนจนในประเทศไทยและคนจนจากทั่วโลก ถึงสิ่งที่รัฐบาลไทยได้ทำให้ประชาชน ไม่ว่าจะเป็นโยบายต่างๆ เพื่อแก้ไขความยากจนและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน เพื่อให้ชุมชนเป็นแกนหลักในการพัฒนาร่วมกับภาคอื่นๆ รวมทั้งงบประมาณที่รัฐบาลได้จัดสรรให้โครงการบ้านมั่นคง ซึ่งให้โอกาสคนจนทั้งประเทศได้แก้ปัญหา สร้างชุมชนได้ด้วยตัวเอง ซึ่งพวกเราหลาย ๆ คนนี้ก็ไม่ออกว่ารัฐบาลของตนจะมีนโยบายสนับสนุนคนยากจนเช่นนี้บ้างหรือไม่

3.3 ผู้เข้าสัมมนามีความเห็นว่ารัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่อยู่อาศัยของประเทศต่าง ๆ น่าจะมีโอกาสมาศึกษาดูงานโครงการบ้านมั่นคงในประเทศไทย เพื่อเรียนรู้ว่ารัฐบาลไทยมีวิธีทำงานกับคนจนอย่างไร ซึ่งรัฐมนตรีของบางประเทศได้แก่ มาลาวี มองโกเลีย ออฟริกาใต้ ได้เคยเดินทางมาดูงานเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนแออัดตามโครงการบ้านมั่นคงในประเทศไทยแล้ว ขณะนี้ประเทศอัฟริกาใต้กำลังศึกษาเพื่อเตรียมการนำแนวทางและโครงสร้างการดำเนินงานตามแนวโครงการบ้านมั่นคงไปใช้ และขอเสนอให้รัฐบาลไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมระดับรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่อยู่อาศัย โดยเฉพาะโครงการบ้านมั่นคงในประเทศไทย เพื่อรัฐบาลแต่ละประเทศจะได้เรียนรู้แนวทางใหม่ ๆ ในการพัฒนาที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อย โดยมีมั่นใจว่าแนวทางนี้จะสามารถนำไปปรับใช้กับประเทศอื่น ๆ ได้

จากนั้นแต่ละประเทศได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ดำเนินการอยู่ และรองนายกรัฐมนตรีได้ให้ข้อคิดเห็น จนกระทั่งถึงเวลา 11.45 น. จึงเลิกประชุม
